

Prediking over Zondag 41 vr. 108 en 109 - Gij zult niet echtbreken -

Vraag 108: Wat leert ons het zevende gebod?

Antwoord: *Dat alle onkuisheid van God vervloekt is, en dat wij daarom, haar van hart vijand zijnde, kuis en ingetogen leven moeten, hetzij inden heiligen huwelijken staat of daarbuiten.*

Vraag 109: Verbiedt God in dit gebod niet meer dan echtbreken en dergelijke schandelijkheden?

Antwoord: *Dewijl ons lichaam en ziel tempelen des Heiligen Geestes zijn, zo wil Hij, dat wij ze beide zuiver en heilig bewaren; daarom verbiedt Hij alle onkuisde daden, gebaren, woorden, gedachten, lusten, en wat den mens daar toe trekken kan.*

Liturgie:

Ps. 103 : 7

12 Artikelen

Efeze 5 : 1-22

Ps. 119 : 2, 3 en 67

Psalm 19 : 7

Gemeente,

Ging het in het 6^e gebod om de bescherming van het door God geschonken leven, in het 7^e gebod gaat het om de bescherming van het door God ingesteld huwelijk. Achter deze zo dreigende vorm 'Gij zult niet' schuilt het kostelijk goed van de gave Gods in het huwelijk geschonken. Het 7^e gebod luidt: 'Gij zult niet echtbreken'. Om iets te kunnen breken moet het er eerst zijn. Welnu het is er, want God heeft het *gegeven*. De Bijbel laat ons hierover niet in onzekerheid. Op de eerste bladzijden van het boek Genesis worden wij uitvoerig ingelicht over de schepping van de mens, daarna over zijn eenzaam voelen, wanneer hij ziet, dat de dieren zich paarsgewijze voortbewegen. Dat gemis wordt tenslotte vervuld in de schepping van de vrouw. Adam ontvangt haar in grote verwondering en noemt haar *Manninne*. Want zegt Hij: 'Deze is ditmaal vlees van mijn vlees en been van mijn gebeente'. Uit deze ene scheppingsdaad Gods vloeit voor alle eeuwen de consequenties voort, die onmiddellijk achter de verrassende uitroep van Adam zijn gesteld en door de apostel in Efeze 5 het laatste gedeelte zijn herhaald: Daarom zal de man zijn vader en moeder verlaten en zal zijn vrouw aanhangen en zij zullen tot één vlees zijn. Uit die éne scheppingsdaad Gods vloeien dus gevolgen voort voor het leven van alle geslachten, die er geweest zijn, die er zijn en die er nog komen zullen. God sluit het eerste huwelijk en neemt het onder Zijn zorg en bescherming.

De Bijbel weet het huwelijk op zeer grote hoogte te stellen en te waarderen, ongekunsteld met vrolijkheid en blijdschap spreken daarover de spreukendichter en de Prediker. Terwijl in het Hooglied de liefde tussen man en vrouw op roerende wijze wordt bezongen. In het geheel van het Oude Testament, in Mozes en de Profeten word het huwelijk als een zeer kostbaar goed gewaardeerd en hoog gehouden. Hoewel het huwelijk aangetast is door de zonde bij de zondeval, heeft God het in Zijn genade bewaard en daarom ook beschermt, opdat wat Hij heeft gemaakt door onze schendende hand niet zal worden bedorven.

Het verval trad al spoedig na de val in. Wij horen bijvoorbeeld Lamech pochen tegenover zijn twee vrouwen Ada en Zilla. Daaruit blijkt, dat deze de man inzetting Gods met voeten treedt. Immers hij vertrapt het monogame huwelijk, dat wil zeggen het huwelijk van één man en één vrouw en wisselt dit in voor het polygame huwelijk. Dat wil zeggen het huwelijk van één man met meer dan één vrouw. Nu valt het ons op gemeente, dat de catechismus sterk negatief is, en verschrikkelijk in zijn afkeer van het kwaad is. De catechismus haalt alle vertakkingen van de zonde als het ware uit de schuilhoeken van uw en mijn hart te voorschijn en drukt deze zo tegen die brandende en laaiende gloed van de heiligheid Gods op dat het verzengd en verbrand zal worden.

Menigeen heeft deze wijze van behandeling van de catechismus niet in dank afgenomen en vraagt: Weet dan de catechismus niet van het positieve: dat wil zeggen van de levensgave in de verbintenissen van één man en één vrouw? Weet de catechismus dan niet de *positieve* opdracht van het betalen met liefde in het huwelijk? Weet de catechismus niet van het voortdurend offeren op het altaar der liefde, opdat het liefdesvuur niet zal worden gedoofd? Ja, dat weet de catechismus zeer wel! Alleen ons leerboek komt er bijna niet aan toe. Dat vindt zijn oorzaak in de omstandigheid, dat er zo veel puin moet worden weggeruimd en zo veel vuil moet worden weggeveegd en afgevoerd. U moet er altijd maar goed aan denken, dat in de felste afweer, de hoogste liefde verborgen ligt voor dit positieve, voor deze gave Gods in het huwelijk van één man en één vrouw. Ons leerboek stelt zich niet in het paradijs, maar in een gevallen mensheid. Weliswaar worden de geboden Gods ontvouwd in de gemeente Gods, maar deze gemeente bestaat uit zondaren, die de tucht van de Wet Gods nodig hebben zowel in de ontdekking als in de voortleiding op het pad van de geboden Gods.

Ongetwijfeld is waar, dat de roeping van man en vrouw in de catechismus, wat de heiliging des levens betreft, kort wordt behandeld. Gelukkig blijft de Heilige Schrift overvloeier in leiding dan ons leerboek. Gods gebod is zeer wijd. Wie het onderzoekt en doorzoekt vindt grote vreugde! Wij zagen reeds dat de verbastering van het door God ingestelde huwelijk zich reeds inzet op de eerste bladzijden van de Bijbel. Deze ontarding zet zich door omdat er in de zonde nooit stilstand is. Ook Israël heeft allerlei verbasteringen van het oorspronkelijk huwelijk in zich geduld en gelaten. Wij denken hierbij aan het hebben van meer dan één vrouw. De Heere heeft dit in de Zijnen genadig willen overzien. Toch komt het misnoegen Gods over deze afwijking ook daar openbaar. Welk een ellende hebben Abraham, Jacob, David en Salomo beleefd in hun gezinnen! Hoe lichtend staat tegenover deze huwelijken het huwelijk van Isaak en Rebecca, die elkander lief krijgen en lief houden!

Tijdelijk is in Israël de scheidbrief door Mozes ingesteld. Wanneer de Heere Christus op aarde komt, gaat Hij juist weer graven naar de oorspronkelijke bedoeling van God -in de schepping gegeven- en Hij brengt dat gave huwelijk van één man en één vrouw weer te voorschijn. Op de tegenwerping van de scheidbrief antwoordt Hij -beschamend!- dat dit was om de hardigheid der harten. Niet alleen de afweer van de bedreiging voltrekt de Heere Jezus, ook de waardering van het huwelijk is ongekend. Immers Hij bezocht de bruiloft te Kana en eert daarmee de huwelijke staat. Hij vereert deze bruidegom en bruid met zijn tegenwoordigheid, giften en wondertekenen. Vanuit deze goddelijke inzetting gemeente, volgt de tweede, dat het huwelijk van één man en één vrouw onontbindbaar is. Het is voor het leven. Zeker, daar is een randmogelijkheid. Het is mogelijk helaas, dat het huwelijk kapot geslagen wordt; getroffen wordt op de gevoeligste plaats waar het maar te raken is, namelijk door de echtbreuk. In zulk een geval is het mogelijk dat men scheidt zonder Gods gebod te breken. Het is dan niet geboden en soms ook niet gewenst. Immers na bekering en vergeving kan de Heere opnieuw Zijn zegen schenken.

Gij zult niet echtbreken. Met dit woord gaat de Heere God staan *midden* in onze gemeente, midden in onze stad, midden in de wereld, waarin de echtbreuk het meest gewilde onderwerp is voor film toneel en literatuur. Ach, dat ons volk hore dit woord Gods! Beangstigend groot is het aantal echtscheidingen, benauwend de verlating en ombuiging van dit gebod Gods. Ontstellend is dientengevolge de huwelijksellende. Wanneer het geloof in de levende God versterft, wordt de christelijke zede nog een tijdlang bewaard. Maar eenmaal van zijn levende wortel afgesneden (het geloof) is ook de christelijke zede aan de verdorring en versterving prijsgegeven. Dan rest dit geslacht alleen nog de overgeschoten brokstukken op te ruimen. Hetgeen met vaart gebeurt. Gij zult niet echtbreken, dat wil zeggen dat Hij tegen u en mij zegt: De huwelijkstrouw is bij u zonder meer niet veilig, maar *Ik* ben er aan te pas gekomen, en *Ik* wil er aan te pas komen, omdat dit huwelijksverbond Mijn inzetting is!

Wanneer het huwelijk gemeente, dan zo heilig is, behoort het bij het domein van de heilige God. Dan is het ook van de allergrootste betekenis, dat onze jonge mensen de laatste ernst maken met de voorbereiding daartoe. Het gaat er om -jongens en meisjes- dat God straks op jullie huwelijksdag tegenwoordig is. Dat is maar geen praatje, en is maar niet zo'n zegswijze, die in oude vergeelde boeken staat, maar is levenswerkelijkheid. Hij wil op de huwelijksdag uit Zijn goddelijke mond jullie laten horen, dat Hij jullie heeft samengebracht. Maar wat is het dan ook nodig, deze God te kennen in de huwelijkskeuze. Hoe behoort hier dan alle lichtvaardigheid te worden geweerd! Laat daarom alle begeerten met bidden en smeken en dankzegging bekend worden bij God. Immers wanneer wij ergens behoefte aan leiding hebben, dan is het hier.

Natuurlijk, er kunnen in jonge levens allerlei schommeling, allerlei twijfelingen en allerlei vragen zijn. Ik kan daarop nu niet in gaan, althans niet breed, maar laat één ding bepalend zijn, en dat is: Wat zegt U ervan Heere? Want denk er goed aan, wanneer je huwelijksleven dat open is naar boven, dan is openheid aan het begin de aller voornaamste eis. En Hij zegt niet alléén dat dit *moet*, maar ook dat dit *mag*: 'Ken Mij in al uw wegen en Ik zal uw paden recht maken'. En daarin gemeente, en daarin jongens en meisjes, is alles inbegrepen! Daarin is begrepen, dat God je duidelijk zegt: trek geen juk aan met een ongelovige. Daarmede is het zogenaamde gemengd huwelijk veroordeeld. Heeft u dat toch gedaan, klaag niet voor de gevolgen, maar bid God dag en nacht, dat Hij u die zonde vergeve en draag de gevolgen van eigen schuld in ootmoedige onderwerping. Daarin is begrepen, dat niet geld, schoonheid, schijn, beslissend zijn, maar *liefde*, door God in jullie harten gewerkt. Daarin is begrepen, dat het gaat om een aanvankelijke schuchtere geestelijke eenheid, die alleen een goed fundament vormt voor het huwelijksleven.

Het aller voornaamste is en blijft: 'Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden rechtmaken'. Daarom houdt -in die voorbereiding- jongens en meisjes dat huwelijk hoog. Stel het hoog, om straks samen het volle leven in te gaan, om samen de zegeningen Gods uit Zijn hand te ontvangen, om samen te knielen op de huwelijksdag en elke dag daarna de zegen Gods te ontvangen en ook samen de noden van huwelijk en gezin voor Hem neer te leggen. Daarom ook samen gewacht, totdat God die dag in je leven laat aanlichten. Samen gewaakt om de grenzen bij en voor elkander niet te overschrijden. Voor grensoverschrijding heb je een pas nodig. Samen gewaakt tegen het vooruit grijpen op datgene wat God schenkt in het huwelijk schenkt als gave en roeping. Daarom biddend gewaakt vóór de grens, op de grens en over de grens, wanneer u in huwelijksverhouding tegenover elkander komt te staan. Ook u ouders, let op uw taak! Want het is uw zaak. U hoeft waarlijk niet de gehele dag voor uw jongens en meisjes met opgeheven vinger te staan, maar in de eerste plaats in liefde wakende te staan rondom uw kinderen. Ik zou het haast zo zeggen, wanneer wij het christelijk huwelijk aan onze kinderen voorleven, zegt dat veel meer dan onze woorden en nog meer dan onze waarschuwingen. Een waarachtig christelijk huwelijk aan onze kinderen voorleven, dat zet onuitwisbare indrukken in het leven van zo'n jongen of van zo'n meisje. Daarmee is niet gezegd, dat er op aarde volmaakte huwelijken of ouders zijn, maar wel, dat de genade Gods zich ook vertoont in het huwelijksleven!

Daarom -jongens en meisjes- laten we niet te veel zien op mensen met hun zonden, hun fouten, hun struikelingen, maar laten we zien dat hele leven als gave en als opgave is gesteld in het licht van die grote God.

Het 7^e gebod leert ons, dat alle onkuisheid van God vervloekt is. Alle onkuisheid, in welke vorm ook, op welke leeftijd ook, is van God vervloekt. Dat is een ijzingwekkend woord, gemeente! Op andere plaatsen zegt de catechismus vaak 'verboden', naar hier staat 'vervloekt'! Ontzettend woord! Dat wil niet zeggen, dat het geslachtsleven vervloekt is, maar het wil zeggen, dat alle afdwalingen en ontsparingen door God vervloekt zijn. Daaraan moeten we denken -jongens en meisjes- wanneer jullie geslachtsdrift ontwaakt. Daaraan moeten we denken vóór het huwelijk en daaraan moeten we denken in het huwelijk. Wie de zonde doet is uit de duivel. Elke zonde uiting brengt andere zonde uitingen mee. Onder onkuisheid begrijpt de catechismus de onkuise gebaren. Wij denken aan het spel der ogen, waarvan Salomo zegt: een Belialsman wenkt met zijn ogen, spreekt met zijn voeten en leert met zijn vingers. Omgekeerd waarschuwt hij de jonge mannen van zijn tijd met het woord: 'Mijn zoon laat u niet vangen met de oogleden van een vreemde vrouw'. Petrus spreekt van mensen, die de ogen vol overspel hebben. Het oog gemeente, is een heel belangrijk lichaamsdeel. Het is een spiegel der ziel. Het oog zegt al heel wat. Daarom zegt de Schrift: 'Laat uw ogen rechthout zien'. Zegt Job niet, dat hij een verbond met zijn ogen had gemaakt opdat hij een vrouw niet zo zou aanzien, zodat hij zich voor God moest verootmoedigen?

Alle onkuise gebaren. Ik heb nu geen gelegenheid om in te gaan op wat er gebeurt op de dansvloer. Daarover is reeds een andere keer met u gesproken, om ook niet te spreken over de zonnebaden en de naaktcultuur en de hele levensbeschouwing, die daarachter zit. In dit alles wil de moderne mens zich uitleven. Ik zeg niet, dat hij zich wil uitleven in alle mogelijke uitgietingen, maar achter dit alles zit een bepaalde levensbeschouwing die zeker niet christelijk, dat wil zeggen uit Christus genoemd kan worden. Ik had ook niet veel zin gemeente, om met u over al die ondergeschikte dingen te spreken als: kleding enzovoort. Maar ik moet eenvoudig zijn! Want het dringt hoe langer hoe meer op uit de wereld in de kerk. Het dringt tot in de gemeente door en dat vraagt u zich soms af: hebben dan onze ouders geen zicht meer op hun kinderen? Kunnen dan de moeders niet een verstandig woord spreken met hun dochters en kunnen dan soms die mannen geen woord spreken tegen hun vrouwen? De Schrift leert ons immers dat onze kleding er niet op uit heeft te zijn te ontdekken, maar te bedekken. Wij dragen ons kleed niet in de eerste plaats voor de sier, maar om onze zonde. Dat wil waarlijk niet zeggen, dat onze kleding niet sierlijk mag zijn maar het wil wel zeggen, dat tenslotte onze kleding en de wijze, waarop wij ons kleden zullen vertellen wat er in ons hart leeft. Hierop te wijzen is niet zonder gevaar, noch aan de ene, noch aan de andere zijde. Immers hebben wij te waken tegen de vervlakking in ons hart. Het gaat niet zozeer tegen de uitingen, als wel tegen de geest, van waaruit deze uitingen zijn te verklaren. Jaar en dag is men erop uit geweest de Christus als een huichelaar te brandmerken. Achter dit verzet schuilt echter het verzet tegen het gebod Gods. Men wil ruimte voor het vlees.

De catechismus spreekt verder over onkuise woorden. Dan wordt de ring al wat vaster gemaakt. Het is nu eenmaal zo, dat waar ons hart vol van is, onze mond van overloopt. 'Kwade samensprekingen verderven goede zeden'. 'Geen vuile rede ga uit uw mond'. Het mag in het bijzonder in deze tijd wel gezegd worden, dat onze jongens en meisjes beschermd moeten worden. Een stroom van vuil wordt in de werkplaatsen en fabrieken, op de kantoren en scholen en waar al niet over hen uitgestort. De Bijbel spreekt van mensen, die hun zonden vrij uitspreken. Maar -let op- dat waren mensen die bijna rijp waren voor het oordeel, namelijk de inwoners van Sodom. Mijd en schuw deze mensen als de pest! Onkuise woorden. U en ik hebben de taak onze jonge mensen een hoge en heilige indruk mee te geven van het wonder van het huwelijk. Breng onze jonge mannen de huiver en de eerbied bij voor het wonder van de voortplanting als een gave Gods!

Tenslotte spreekt de catechismus van onkuise gedachten. We komen nog dichter bij huis. De catechismus begint zo allerlei grote cirkels te maken, maar tenslotte worden die cirkels al maar kleiner. Indien u wilt weten wat er uit een mensenhart voortkomt, moet u lezen wat de Heere Jezus daarvan zegt: 'Uit het hart des mensen komen voort: onder andere, overspelen, hoererijen'. Is dat niet ontroerend gemeente, wanneer u opmerkt, wat dat hart voortbrengt? Daarom (dat geldt zowel voor de ouderen als voor de jongeren) wordt hier in het hart de strijd gestreden. De Heere Jezus zei eenmaal: 'Zalig de reinen van hart, want zij zullen God zien'. Het is nu eenmaal zo, dat, waar onze schat is, daar is ook ons hart. Hoe ziet uw gedachtewereld er uit? Want dat ligt voor God zo maar open. Hij kijkt er door het dak van deze kerk zo maar in. Hij peilt u zo tot in de bodem van uw hart. En wat de mens daartoe trekke kan. Wat dat is, moet u tussen God en uw ziel maar eens uitmaken. Ik kan u wijzen op het gevaar van luiheid en vadsigheid, van dronkenschap en brasserijen; op het gevaar van film en literatuur, die ermee doortrokken is. Op de nieuwsgierigheid van Dina, welke haar eer kostte, maar er zijn speciale strikken waar aan u wellicht bloot staat. Hier geldt: alles, wat de mens daartoe trekken kan. De catechismus weert de zonden van de echtbreuk af en van de hoererij. De apostel Paulus waarschuwt daartegen in de Corinthebrief en dat doet hij op den ontroerende wijze. Hij zegt: Kijk eens, indien wij door het geloof met Christus verbonden zijn, dan kunnen wij niet tegelijkertijd met een hoer verbonden zijn. Zo zegt hij het precies: 'Het lichaam is niet voor de hoererij, maar het lichaam is voor de Heere'. En de Schrift spreekt zeer uitdrukkelijk dat geen onreine, geen hoereerder het Koninkrijk Gods zal binnen gaan.

Na deze afweer komt de *positieve* roeping aan de orde. Immers wij hebben -zo zegt de catechismus- kuis en ingetogen te leven, hetzij in hetzij buiten de heilige huwelijkse staat. Waar we dus ook staan gemeente, in of buiten het huwelijk, allen staan wij onder deze opdracht. Allereerst in het huwelijk. Het huwelijksformulier wijst er op dat het huwelijk onder andere tot zegen heeft dat het een centrale levensfunctie, namelijk het geslachtsleven ordent naar Gods wil en gebod, zodat men met een geruste consciëntie kan leven. Dat wil niet zeggen dat het huwelijk een vrijbrief is zich uit te leven; maar het wil wel zeggen, dat het wonder van de totale verbinding van twee mensen geestelijk en lichamelijke door God gewild is. Daarbij mag en moet de vermaning van de apostel gehoord worden: 'Een ieder wete zijn vat -dat is zijn vrouw- te bezitten in heiligmaking en in eer'. Juist in het huwelijk wordt de dagelijkse school gegeven u te oefenen in gevende en sparende liefde, opdat u niet een struikelblok voor elkander zijt maar u elkander draagt en voor elkander zorgt. Deze zorg strekt zich niet alleen uit over de tijdelijke maar ook over de eeuwige dingen.

Wanneer het huwelijk en de huwelijkssluiting van God zijn, wanneer dus het gehele huwelijk van binnen en van buiten van God is, dan zijn ook de kinderen van God. In het huwelijk leren wij -bij het ontvangen van kinderen- ten eerste afhankelijkheid en ten tweede verantwoordelijkheid. *Afhankelijkheid*, want God geeft deze aan wie Hij wil, wanneer Hij wil en in het getal dat Hem goeddunkt. Het leert ons vervolgens *verantwoordelijkheid*, Immers Gods gave gemeente, sluit nooit onze verantwoordelijkheid uit, maar in. Door deze beide werkelijkheden afhankelijkheid en verantwoordelijkheid, wordt ons huwelijk omsloten, zo het een huwelijk is, dat open is voor God. Wat zullen wij dan afhankelijk zijn in het ontvangen van onze kinderen en wat zullen wij dan vrezen voor de bepaling van ons kindertal. Wanneer de Schrift ons één ding duidelijk leert, dan is het, dat niet wij het aantal van onze kinderen bepalen, maar dat Hij dit bepaalt! Het ontvangen van kinderen wordt in de Schrift gewaardeerd als een zegen! Verder leert ons de Bijbel duidelijk, dat de huwelijksgemeenschap en de voortplanting van het menselijk geslacht niet uit elkander mogen worden getrokken, maar organisch verbonden zijn. Nu is men buiten de kerk al tientallen van jaren en in de kerk de laatste jaren -helaas- ook sterk bezig de huwelijksgemeenschap te gaan isoleren van de voortplanting van het menselijk geslacht. Hoe langer hoe meer wordt de voortplanting losgemaakt van de gemeenschap. Toch mogen wij voor God en onze consciëntie getuigen, dat deze mensen de Bijbel niet mee hebben dus God ook niet. Maar de Bijbel leert ons duidelijk, dat de huwelijksgemeenschap en de zegen daarop, dat wil zeggen de bevruchting en het ontvangen van nieuw leven, van God is.

Laten wij ons dat voor gezegd houden, opdat wij niet afdwalen van de eenvoudigheid van het Woord. Het is hier niet de plaats in te gaan op alle abnormale gevallen; deze zijn niet voor de kansel, maar voor het gesprek onder vier ogen bestemd, waartoe altijd bereidheid bestaat. Wij spreken hier over de norm, wat ons als richtsnoer dient te zijn in ons normale huwelijksleven. Laten daaraan onze jonge gezinnen en onze jonge ouders denken. Het wandelen in Gods geboden brengt loon mee, ook soms loon in de vorm van zorg en moeite en van strijd, die echter niet opwogen tegen de vreugde van vader en moeder te zijn. Groot is het loon, waarmede de Heere beloont. Immers in het loon in het wandelen in de wegen des Heeren komt God mee. En kijk gemeente, het is beter met God in de zorgen te zitten dan zonder God in de weelde. Nu willen de mensen tegenwoordig allemaal zonder God in de weelde zitten. Maar gezegend is hij of zij, die er van weet, dat hij met Jacob's God door het leven mag gaan. Zij zullen het ervaren, dat Christus nog dezelfde is als bij de bruiloft te Kana. Hij zorgt precies voor datgene waar u zo hard om verlegen zit. De Heere God gemeente, schenkt kinderzegen, Hij onthoudt deze ook. Dat is Zijn vrijmacht. Zo'n huwelijk is niet mislukt, integendeel, zo'n huwelijk is helemaal niet mislukt. Het mag een gemis, soms een groot gemis hebben, ook een gemis in de volmaking van het levensgeluk, naar het mist zijn levensdoel zeer beslist niet. Dat geldt dan ook voor de ongehuwde vrouw, om welke reden ook zij niet tot het huwelijk gekomen is. Het levensdoel is en blijft God te kennen in het aangezicht van Christus.

God gebiedt dat, dewijl ons lichaam en onze ziel tempelen van de Heilige Geest zijn, wij ze beiden zuiver en heilig bewaren. Wat is dat hoog gegrepen, gemeente! Ons lichaam en onze ziel tempelen van de Heilige Geest. Kijk er het lichaam maar eens op aan jongens en meisjes; mannen en vrouwen! Mijn lichaam wil God maken tot een tempel van zijn Heilige Geest, dat is om bij te duizelen! Maar het is waar. Nu pas kunt u ten volle begrijpen, waarom de catechismus begon met dat verschrikkelijke woord 'vervloekt'. Immers de Heilige Geest is niet een Geest van onreinheid maar van reinheid. De Heilige Geest woonde in Adam en Eva vóór de val. Na de val is ons hart door en door verdorven. Is het niet een wonder gemeente, dat een mens, die de duivel is toegefallen en onder de heerschappij van de zonde is gekomen, herschapen kan worden? Dat hij kan worden een tempel van God in de Geest?

Weet u wat het eerste doel van deze preek is? Dat wij onze verlorenheid kennen en de noodzakelijkheid van wedergeboorte. Dat geloof en bekering zou worden bepleit. Hier helpt geen restauratie; hier is *algehele* vernieuwing vanuit het binnenste nodig! Daarom werkt de Heilige Geest door het Woord ook nu. Daarom -jongens en meisjes- het is van zo ontzaglijk belang, dat wanneer je van school komt en je gaat naar fabriek, werkplaats of kantoor en je wordt groter en je zit in de kerk en op catechisatie, je hoort uit de Bijbel lezen, dat je (als de strijd los brandt) die strijd strijdt! Want de Geest heeft geen lust in onreinheid. De werkingen van de Geest in deze tweestrijd worden vaak tegengestaan en geblust. Ook in een huwelijk, waarin het niet goed gaat, trekt die Geest zich vaak terug. Zitten wij gemeente, ergens meer om verlegen dan dat God in ons woont? Dat de Heilige Geest in ons, in onze gezinnen en in onze kinderen woont? Met eerbied gesproken gemeente, jagen we de Heilige Geest weg en sluiten Hem buiten het huis, althans wat Zijn werkingen betreft in de algemene zin, door de zonden tegen het zevende gebod. Heeft de Geest lust in nijdigheid? We kunnen het aanvullen, heeft de Geest lust in onreinheid?

Welnu gemeente, ik vraag u op de man af op de vrouw af: Hoe staat u voor God met dit gebod? Steek uw hand eens in eigen boezem? Niet van uw buurman! Er zijn er misschien wel, die nu voor een ander geluisterd hebben. Maar steek uw hand maar in eigen boezem en haal hem er dan eens uit. Bekijk hem dan eens, hoe het er mee staat. U zegt: Ik ben geen hoereerder. Dat is een groot voorrecht, wanneer God u daarvoor bewaard en u daar tegen gestreden hebt. U bent er met de daad voor bewaard gebleven misschien ook wel voor het woord. Maar hoe staat het met uw gedachteleven? God rekent u dat toe. Hij heeft er maar één woord voor en dat is 'vervloekt'. Dit gebod grijpt allen bij de kraag en daagt ons voor de vierschaar Gods. Hoe zult u het daar maken?

Bedenk dat uw gehele leven voor de Heere open is. Daal af o mens en leer uzelf verfoeien en met smart uw zonden belijden. Het is mijn taak u, wanneer u daaronder waarlijk buigt, te wijzen op de enige Zaligmaker en Verlosser die, heilig, onnozel, onbesmet en afgescheiden van de zondaren, toch tegelijkertijd in gelijkheid des zondige vlezes is geboren. De vleeswording en de plaatsvervanging van Christus is diep! Hoewel Hij de Heilige wordt genoemd, dus zonder erfsmet is Hij gaan staan onder de toerekening van de erfschuld. Zo heeft Hij ons leven van de fonteynen van het leven af vernieuwd als Borg. Hij is alle levensstadia doorgegaan, heeft alle strijd, worsteling en aanvechting doorstreden, opdat Hij in dat machtig verzoeningswerk een barmhartig en medelijdend Hogepriester zou zijn, die te hulp kan komen. Zitten hier mensen muurvast? We zouden onze jonge mensen drie V's mee kunnen geven. Dat is: *verkennen*, *vechten* en *vluchten*. Drie V's, juist met het oog op dit gebod. We verkennen, vechten en vluchten. Zitten er hier mensen vast? Verslagen, als we zijn door Gods oordeel, dat brandt in hun ziel? Ik mag u wijzen op één, die al die zonden en dat vuil en al die ongerechtigheid met die brandende vloek Gods in Zijn ziel gedragen heeft en één grote vloek is geworden: Christus Jezus, de gekruisigde. Hij zegt tot mensen, die vastzitten: 'Alléén Mijn bloed, het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, dat reinigt van alle zonden'. Ga met uw nood, met uw benauwdheid tot Hem die in Gethsémané worstelde als een worm, wien het bloed uit de poriën werd uitgedreven, opdat Hij een barmhartig Hogepriester zou kunnen zijn!

Gemeente, wat is het een groot wonder, wanneer God Zijn herscheppende Geest in ons leven schenkt en ons hart -stel u voor: ons hart, met al die verschrikkelijke dingen- maakt tot een woonstede Gods in de Geest. Eeuwige God, terwijl wij één en al onreinheid zijn in ons zelf, tot in de diepste lagen van onze ziel bedorven. Wat heeft u bewogen te gaan wonen in een mensenhart? In de diepste lagen van onze ziel wil God wonen. De mensen bedanken er voor in een vuil huis te gaan wonen. Maar God de Schepper van hemel en aarde, de Heilige en de reine God, heeft zulk een verzoening tot stand gebracht, dat Hij in zo'n mensenhart gaat wonen. Wanneer dit gebeurt gemeente, is dit zulk een groot wonder dat we waarlijk niet uit een minderwaardigheidsgevoel, zoals wel eens gezegd wordt, maar uit de beleving van onze onwaardigheid uit roepen: 'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens!' En toch wil de Heere dit en Hij maakt het waar in het leven van al zijn kinderen: Ik wil wonen in uw hart.

Nu is een christen een twee-mens; aan de ene kant; tempel van de Heilige Geest, aan de andere kant: lichaam des doods en dat tegelijkertijd. Aan de ene kant: mens Gods, aan de andere kant: mens des doods. Aan de ene kant: nieuwe mens, aan de andere kant: oude mens. Aan ene kant: geest, aan de andere kant: vlees. 'Deze twee staan tegen over elkander, alzo, dat gij niet doet, hetgeen gij wildet'! Begrijp u nu, welke veldslagen worden geleverd in het hart van een christen? Daar hoort u de kreten: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van dit doodslichaam en tegelijkertijd: Ik dank God door Jezus Christus'. In deze worsteling worstelt de Heilige Geest tegen alle besmettingen van de geest en van het lichaam. Vandaar de vermaning onszelf te reinigen van alle besmettingen van de geest en van het lichaam, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods. Bedenk dat u Gods naam niet tot lastering bent, maar laat veeleer *uw leven* maar een aanbevelingsbrief voor Christus zijn, opdat u door uw godzalige wandel de naaste voor Christus winnen mag. Dat is alleen mogelijk door gedurig gebed waken, bidden -zo nodig- vasten. Waakt en bidt, opdat in het door God gezegend huwelijksleven Christus Jezus de bruidegom van uw hart zij. Tenslotte vermaant de Heiligs Geest: 'Maar broeders, de tijd is voorts kort, opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende en die wenen, als niet wenende, die blijde zijn, als niet blijde zijnde; die kopen als niet bezittende en die deze wereld gebruiken als niet misbruikende. Want de gedaante dezer wereld gaat voorbij. Die deze hoop op zich heeft, die reinige zichzelf, gelijk hij rein is'.

Amen.

G. Boer,
21 februari 1954 in de Grote of St. Janskerk te Gouda